

τι χρώμα, βλέπομεν τοῦτο ἡλλοιωμένον. Οὕτως ἀφοῦ ἴδωμεν χρώμα ἐρυθρόν, ἐάν παρατηρήσωμεν ἀμέσως λευκόν, τοῦτο θὰ ἔχῃ ἐλαφρὰν ἀπόχρωσιν κυανοπρασίνην. Ἐάν ἴδωμεν κυανοῦν καὶ εἶτα λευκόν, ἡ ἀπόχρωσις τοῦτου θὰ κλίνη πρὸς τὸ πορτογαλόχρουν. Ἡ ἀπόχρωσις αὕτη τοῦ λευκοῦ, ἥς ἡ αἰτία εἶνε τανῦν γνωστὴ, καλεῖται συμπληρωματικὸν χρώμα τοῦ πρώτου χρώματος. Ἀνάλογα δὲ φαινόμενα παρατηροῦμεν ἐάν μετὰ τινα χρωματισμὸν ἴδωμεν ἄλλο χρώμα ἀντὶ λευκοῦ.

Περίεργοι διπλοὶ ἀστέρες, οὗς ἐκ τῶν πολλῶν ἀναφερομεν, εἶνε ὁ π ἐν τῇ Κασσιοπέᾳ, τοῦ ὁποῖου ὁ μὲν λαμπρότερος ἀστὴρ εἶνε 4 μεγέθους καὶ κίτρινος, ὁ δὲ ἀσθενέστερος 7 μεγέθους καὶ πορφυροῦς· ὁ Κάστωρ τοῦ ὁποῖου ὁ μὲν λαμπρότερος ἀστὴρ εἶνε 3, ὁ δὲ ἀσθενέστερος 4, ἀμφότεροι ὑποπράσινοι· ὁ γ τοῦ Λέοντος, τοῦ ὁποῖου ὁ μὲν λαμπρότερος ἀστὴρ εἶνε 2 μεγέθους καὶ χρυσόχρους, ὁ δὲ ἀσθενέστερος εἶνε 3—4 μεγέθους καὶ ἐρυθροπράσινος. Ἀξιόλογοι διπλοὶ ἀστέρες εἶνε καὶ ὁ ἀστὴρ 61 ἐν τῷ Κύνῳ, τοῦ ὁποῖου ἡ ἀφ' ἡμῶν ἀπόστασις εἶνε γνωστὴ· ἐπίσης καὶ ὁ α τοῦ Κενταύρου, ὁ προσγειότερος γνωστὸς ἀπλανὴς ἀστὴρ, ἀπέχων περὶ τὰς 265 χιλ. φορὰς περισσώτερον τοῦ ἡλίου. Ὁ ἀστὴρ οὗτος εἶνε ἀόρατος εἰς τὸ ἡμέτερον κλίμα ὡς πολὺ νότιος.

Ἐκ τῶν πολλαπλῶν ἀστέρων ἀναφερομεν τὸν θ ἐν τῷ Ὡρίωνι· ὁ ἀστὴρ οὗτος ἀναλύεται εἰς τέσσαρας ἀποτελοῦντας σχῆμα τραπεζίου καὶ ἄλλους μικροῦς· πάντες δ' εὐρίσκονται ἐν φωτονεφέλῃ ἐκ τῶν καλλίστων καὶ ἀξιολογωτέρων τοῦ οὐρανοῦ. Ἔτερος πολλαπλοῦς ἀστὴρ ἀξιόλογος εἶνε ὁ ε ἐν τῷ ἀστρρισμῷ τῆς Λύρας, συνιστάμενος ἐκ δύο διπλῶν ἀστέρων, οἱ τινες πάντες ἕνεκα τῆς κοινῆς αὐτῶν ἰδίας κινήσεως, ἀποτελοῦσιν ἓν σύστημα.

Ἐν συνόλῳ ἡ τῶν διπλῶν ἀστέρων ἔρευνα ἐβεβαίωσε τὸ κύρος τοῦ νόμου τῆς γενικῆς βαρύτητος, ὅστις οὕτως ἀπὸ νόμου τοῦ ἡμετέρου πλανητικοῦ συστήματος εἰδείχθη νόμος τῆς ὅλης φύσεως. Ἐξ αὐτῶν δὲ καὶ τῶν πολλαπλῶν ἀστέρων ἀνευρίσκομεν ὅτι ὑπάρχει σύνδεσμος φυσικὸς πολλῶν οὐρανίων σωμάτων, ἀποτελοῦντων ἐπομένως ἓν σύστημα. Τὸ τοιοῦτο ἄγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἔτι πλείονα οὐράνια σώματα ἀποτελοῦσιν εὐρύτερον καὶ γενικώτερον σύστημα, ὁποῖον τὸ τοῦ Γαλαξίου· τοῦτο δὲ εἶναι φυσικὴ συνέπεια τοῦ νόμου τῆς γενικῆς βαρύτητος ἐν τῇ εὐρείᾳ αὐτῆς σημασίᾳ. Ἐντεῦθεν κατανοοῦμεν ὁποῖαν σημασίαν ἔχουσιν οἱ διπλοὶ ἀστέρες διὰ τὴν ἔρευναν τῆς ὅλης φύσεως.

Ἴσως τινὲς μὴ ἀρκούμενοι εἰς ταῦτα ἀναλογίζονται ὁποῖα τινὰ φαινόμενα βλέπουσιν οἱ δορυφόροι ἑνὸς διπλοῦ ἀστέρος, διότι ἡ συμπάθεια ἡμῶν κατοικούντων ἓνα δορυφόρον τοῦ ἡλίου μᾶς ἐνθυμίζει κυ-

ρίως τοὺς δορυφόρους· ἄλλοτε μὲν βλέπουσιν οὗτοι δύο συγχρόνως ἡλίους, ἄλλοτε δὲ κατὰ τὴν διάφορον πρὸς αὐτοὺς θέσιν βλέπουσιν αὐτοὺς ἐναλλάξ. Ὅποια δὲ ποικιλία ὅταν τυχὸν ὁ χρωματισμὸς τῶν δύο ἡλίων εἶνε διάφορος· θὰ ἔχωσι λ. χ. κιτρίνην καὶ ἐρυθροπρασίνην ἡμέραν. Τοὺς τοιοῦτους ἀναλογισμοὺς, καίτοι ἐπαγωγούς, δὲν δυνάμεθα νὰ παρακολουθῶμεν, ἀρκούμενοι εἰς τὰ εἰς ἡμᾶς πράγματι γνωστὰ, ἐν οἷς καὶ ποικιλίαν καὶ πλοῦτον φυσικῶν φαινομένων καὶ πηγὴν θετικῶν σκέψεων ἀνευρίσκομεν.

Δ. Ε. ΚΟΚΚΙΑΔΗΣ.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ.

(Συνέχ. Ἰδε φυλλάδ. 523.)

Ὁ Πέτρος Μερὰρδ ἠσθάνθη τότε μόνον ὅτι ἐπροχώρησεν ὑπὲρ τὸ δέον. Αἱ ἐπιπλήξεις τοῦ ἀδελφοῦ του, ἡ θέα τῆς λειποθυμημένης ἐκείνης νέας ἐπανεφεραν αὐτὸν εἰς φιλανθρωπότερα αἰσθήματα· ἐνόησεν ὅτι ἦτο προτιμότερον νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἀνακάλυψίν του, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦτο, ὅπως μεταχειρισθῇ αὐτὴν ὡς δικαίωμα πλησίον τῆς λέσχης τῶν Παρισίων καὶ τοῦ συνεδρίου τῆς δημοσίας ἀσφαλείας. Διὰ τοῦτο ἔσπευσε νὰ βοηθήσῃ τὴν ἄγνωστον, ὅτε δὲ αὕτη ἀνανήψασα καὶ καταβληθεῖσα ὑπὸ τῆς νευρικῆς ταύτης κρίσεως ἀνέκραξε μὲ ἥθος ἱκετευτικόν· «Εὐσπλαγχνία, εὐσπλαγχνία!» ὁ Πέτρος τῇ εἶπε μὲ γλυκύτητα ἀσυνήθη εἰς αὐτόν·

— Κυρία, τὸ πρῶτόν σας σφάλμα ἦτο νὰ μεταχειρισθῇτε τὴν ὑπεκφυγὴν. Οὐδεὶς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ σεβασθῇ καὶ προσωπικῶς τὸν θέλοντα νὰ τὸν ἀπατήσῃ. Ἐπρεπε νὰ φερθῇτε μὲ περισσοτέραν εἰλικρίνειαν καὶ παρρησίαν. Ὁμιλήσατε! εἰπέτε, ποῖον εἶναι τὸ ὄνομά σας καὶ τί ἔρχεσθε νὰ κάμετε ἐδῶ;

Ἡ νέα ἐδίσταζεν ἀκόμη· ἐφαίνετο κυμαινομένη μεταξὺ δύο ἀντιθέτων φόβων· ἐφοβεῖτο μὴ προδοθῇ ὁμιλοῦσα, ἢ μὴ ἀπολεσθῇ σιωπῶσα. Καὶ ναὶ μὲν ἡ φυσιογνωμία τοῦ Αὐγούστου ἐνέπνεεν αὐτῇ ἐμπιστοσύνην, ἀλλ' ὑπῆρχέ τι εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Πέτρου τοσοῦτον ψυχρὸν, ὥστε ἐδέσμευε τὴν ἐξομολόγησίν της.

— Πῶς ὀνομάζεσαι; ἐξηκολούθησεν ὁ Πέτρος μὲ ἥθος πλέον παρακινητικόν.

Ἐνδῶσασα ἐναντίον τῆς ἰδίας τῆς θελήσεως ἡ ἄγνωστος ἀπεκρίθη·

— Κλαυδία δὲ Μερέλ, κύριε.

— Δὲ Μερέλ! ἠρώτησε ζωηρῶς ὁ Πέτρος, ἐκ τῶν Μερέλ τῆς Λαγγελδόκης;

— Τῶν ἀρχόντων τοῦ Μουρβιέλ, τοῦ ἀγ. Γεωρ-

γίου καὶ Βαλμούς, προσέθηκεν ὑπερηφάνως ἡ νέα κόρη.

Θὰ ἔλεγε τις ὅτι ἀνεῦρε τὴν ἰσχύν της ἐνῷ ἐπρόφερε τοὺς τίτλους τῆς οἰκογενείας της.

Ἐν τούτοις ὁ Πέτρος ἐθριάμβευσε, καὶ μὲ ὅλας τὰς προσπάθειάς του ὅπως κρυφθῇ, τὸ βλέμμα του ἐξέφραζε τὸν θρίαμβόν του. Ἡ οἰκογένεια Μερὲλ ἦτο μία τῶν σημαντικωτέρων τῆς ἐπαρχίας· ἡ εὐγενειὰ της ἀνήγεται εἰς τὸν Ροβέρτον Μονφόρτ, καὶ ἡ μακρὰ γενεαλογία της παρίστα σειρὰν στρατηγῶν, ναυάρχων, διοικητῶν, πρέσβων, πάντων συντελεσάντων εἰς τὴν δόξαν τοῦ ὀνόματος αὐτῶν. Πλὴν ἀπὸ τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος, ἡ γενεὰ αὕτη ἡ τόσον γόνιμος ἄλλοτε, ἐσμικρύνθη μικρὸν κατὰ μικρόν· ὁ θάνατος ὃς τις οὐδεμίαν φυλὴν σέβεται ἔσβεσεν αὐτήν. Τῷ 1789 δὲν ἔμεινε πλέον εἰμὴ εἰς κλάδος τῶν Μερὲλ ἀντιπροσωπευόμενος ὑπὸ ἑνὸς γέροντος καὶ τῆς κόρης του, γεννηθείσης ἐκ τοῦ τρίτου καὶ ὀψυγενοῦς γάμου.

Ὁ Πέτρος εἶχε λοιπὸν πρὸ αὐτοῦ τὴν κληρονόμον τῶν νικητῶν *Albigensis*, τὸν τελευταῖον βλαστὸν φωλεᾶς ἀριστοκρατῶν ὅπως τὰς ὠνόμαζον τότε εἰς τὰς λέσχας. Ἡ σύλληψις αὕτη ἦτο σημαντικὴ, ἡδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τίτλος φιλοπατρίας, καὶ ὁ Πέτρος Μερὰρδ ἀπεφάσισε νὰ τὴν μεταχειρισθῇ ὑπὲρ τῆς φιλοδοξίας του. Ὅσον δὲ διὰ τὴν Κλαυδίαν ἀφ' οὗ εἶπε τὸ ὄνομά της ἠναγκάσθη νὰ ἐξομολογηθῇ ἐντελῶς· εἶδε κάλλιστα ὅτι ἔπασαν εἰς τὰς χεῖρας ἐχθροῦ, καὶ μὴ δυναμένη νὰ ὀπισθοχωρήσῃ ἀπετελείωσε τὴν θλιβεράν ἱστορίαν της.

Πάντες γνωρίζομεν ὅτι μετὰ τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα τὸ ὅποιον ἐπέφερε τὴν ἄλωσιν τῆς Βαστίλλης, αἱ ἐπαρχίαι τοῦ βασιλείου ἀνταπεκρίθησαν διὰ γενικῆς ἐξεγέρσεως ἐναντίον τῶν πύργων. Οἱ αὐστηρότεροι κύριοι, οἱ ἄρχοντες οἱ μᾶλλον μισούμενοι ὑπέστησαν πρῶτοι τὰς ἐκδικήσεις τὰς ὁποίας αἱ παραχωρήσεις τῆς νυκτὸς τῆς 4 Αὐγούστου ὀλίγον κατεπράυναν. Ὁ γέρων δοῦξ τοῦ Μερὲλ ἐσώθη ἀπὸ τὴν πρώτην θύελλαν χάρις εἰς τὴν ἀγάπην τῶν ὑποτελῶν του· διότι ζῶν εἰς τὰς γαίαις τοῦ Βαλμούς, εἰς τὰ περίχωρα τῆς Μομπελλιέρης, μόνην φροντίδα καὶ ἐργασίαν εἶχε πρὸ δεκαετίας τὴν ἀγαθοεργίαν καὶ τὴν ἐλεημοσύνην.

Ἡ Κλαυδία λοιπὸν ἀπὸ τῆς μικροτάτης ἡλικίας της, συμμετείχεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς γλυκυτάτης ταύτης καὶ γονιμωτάτης τῶν ἀρετῶν· ἦτο ἡ καλὴ μοῖρα τοῦ τόπου, ὁ ἀγαθὸς ἄγγελος τῶν καλυθῶν. Αἱ εὐγενέστεραι οἰκογένειαι τῆς Προβηγκίας καὶ τῆς Γουιάνης ἐπεζήτησαν τὴν χεῖρα τῆς πλουσίας κληρονόμου, ἀλλ' ἡ μεγίστη νεότης, ἡ ἀδύνατος ὑγεία της ἀπῆλθον μικρὰν τινα ἀργοπορίαν· ἄλλως τε, ὡς θωπευομένη κόρη, ἐπρωτίμα τὴν ἐλευθερίαν

της ἀπὸ τοῦς πλουσιωτέρους γαμβρούς. Καὶ ὁ γέρων πατὴρ της δὲν ἡδύνατο ν' ἀντισταθῇ εἰς τὴν θέλησίν της ταύτην, ἥτις ἦτο τόσον ἀποφασιστικὴ ἂν καὶ ἐξεφράζετο μετὰ τοσαύτης θωπείας. Ἡ Κλαυδία ἦτο ἡ ἀληθὴς βασίλισσα τοῦ Βαλμούς καὶ οὐδεὶς παρεπονείτο διὰ τὴν ἐξουσίαν της, τὴν ὁποίαν μόνον διὰ τῶν ἀγαθοεργιῶν αὐτῆς καθίσα ἐπαισθητήν.

Ἐν τοσούτῳ ἄμικ ὡς ἐφάνησαν τὰ πρῶτα συμπτώματα τῆς ἐπαναστατικῆς λαίλαπος, ὁ δοῦξ τοῦ Μερὲλ μετεμελήθη, διότι δὲν ἔδωκεν ὑποστήριγμα εἰς τὸ τέκνον του· ἡ Κλαυδία ἦτο δεκαεξαετής καὶ ἐκεῖνος ἐβδωμήκοντούτης· καὶ ὅμως ἔπρεπε νὰ ὑπομένῃ, διότι εἰς τὸ μέλλον οὐδεὶς πλέον γάμος ἐφαίνετο δυνατός. Αἱ μεγάλαι οἰκογένειαι διεσκορπίσθησαν ὑπὸ τῆς προγραφῆς· ἐκάστη αὐτῶν ἔφερε τὸ βῆρος τοῦ ὀνόματός της καὶ δὲν προσεπάθει ν' αὐξήσῃ τὴν εὐθύνην της. Αἱ πλέον ἐνοχοποιηθεῖσαι ἔβλεπον τὴν σωτηρίαν τῶν μόνων ἐν τῇ ἐξορίᾳ καὶ ἔφευγον ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον.

Ὁ γέρων δοῦξ δὲν ἡδυνήθη ν' ἀποφασίσῃ νὰ μιμηθῇ αὐτοὺς, βασιζόμενος μάλιστα εἰς τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τῶν περιστοιχιζόντων αὐτόν. Ἄλλως τε ἡ Κλαυδία καὶ ἀπέκρουε πᾶσαν ἰδέαν ἐξορίας λέγουσα, ὅτι εἶχε τοὺς πτωχοὺς της, τοὺς ὁποίους δὲν ἤθελε νὰ ἐγκαταλείψῃ, τὸν καλὸν ἐφημέριόν της ὅστις ἐμειδία εἰς τὰς πονηρίας της, τὸ μικρὸν κτηνοτροφεῖον, τὸ πτηνοτροφεῖον, τὸν κήπον, τὰς γλυκείας συνθεσίας καὶ τὰς προσφιλεῖς διασκεδάσεις της. Ἠγάπα τὴν δενδροστοιχίαν, τὰ ρυάκια, τὰ λιβάδια, τὸν πύργον ὅπου ἀπέθανεν ἡ μήτηρ της, τοὺς μεγάλους ἐκείνους κήπους τοὺς μάρτυρας τῶν παιδικῶν παιγνιδίων της, καὶ δὲν ἐπίστευεν ὅτι πάντα ταῦτα θὰ τῇ ἀφγροῦντο ποτέ. Εἰς τὴν ἀνησυχίαν τοῦ γέροντος ἀντέτεινε τὸ ἄφροντι τῆς νεότητος, διότι εἰς τὴν ἡλικίαν ταύτην ὁ οὐρανὸς φθίνεται πάντοτε γλαυκός· καὶ ἡ θάλασσα ἄνευ ρυτίδος.

Καὶ ἐπὶ τινα μὲν χρόνον ἡ ἐπαρχία εἰς ἣν εὐρίσκετο τὸ Βαλμούς ἔχαιρέ τινος ἡσυχίας· ἀλλὰ τὰ συμβάντα διεδέχοντο τὸ ἐν τὸ ἄλλο καὶ μετὰ μικρὸν ὅλη ἡ χώρα παρεδόθη εἰς νέον ἀναθρασμόν. Εἰς Μομπελλιέρ, Βεζιέρ καὶ Πεζενὰς ἐσχηματίσθησαν λέσχαι δεικνύουσαι τὰ θύματα, δίδουσαι διαταγὰς δολοφονιῶν, καὶ ὁσάκις τὰ χωρία ἀνταπεκρίνοντο κακῶς εἰς τοὺς σκοποὺς τῶν διεύθυνον αἱ ἴδιαι ἐκστρατείας πρὸς τὰ μέρη ὅπου διετηρεῖτο ἀκόμη ἡ ὑπακοὴ εἰς τὴν ἀρχαίαν κυβέρνησιν. Αἱ εἰσβολαὶ δὲ αὗται ἦσαν τοσοῦτον μᾶλλον τρομεραὶ, ὅσον οὐδὲν προανηγγέλλεν αὐτάς· τοιαύτη τις ἀπροσδόκητος ἐφοδος περιέμενε καὶ τὸν πύργον τοῦ Βαλμούς.

Μεταξὺ ἀποφράδος νυκτὸς, σφοδρὰ κτυπήματα ἀντήχησαν εἰς τὰς κιγκλίδας τοῦ κήπου καὶ ἐξόπνισαν αἰφνιδίως τοὺς κατοίκους. Πρῶτος ὁ γέρων

δοῦξ ἠγέρθη, ἀνοίξας δὲ τὸ παράθυρον ἔρριψε τὰ βλέμματά του ἔξω καὶ εἶδε σκηνὴν ἀπαισίαν. Εἶχον βάλει πῦρ εἰς ὅλους τοὺς μύλους, εἰς ὅλας τὰς χορταποθήκας, καὶ εἰς τὴν πεδιάδα ἐφαίνοντο φωτιζόμενοι ὑπὸ τῆς λάμψεως τῆς πυρκαϊᾶς τριακόσιοι περίπου ἄνδρες, βαδίζοντες πρὸς τὸν πύργον ὠπλισμένοι μὲ πυροβόλα, μὲ λόγχας, μὲ δρέπανα καὶ μὲ πελέκεις. Μὴ δυνάμενοι δὲ ν' ἀνοίξωσι διὰ τῆς βίας τὴν κιγκλιωτὴν θύραν ἐπήδησαν τοὺς τοίχους καὶ τοὺς χάνδακας, καὶ κατέστρεφον πάντα ὅσα εὗρισκον καθ' ὁδὸν κραυγάζοντες θηριωδῶς. Ὁ γέρον εὐγενὴς ἰδὼν ταῦτα ἠσθάνθη τὴν γενναιότητά του ἐξεγερομένην καὶ ἀναδράζον τὸ αἷμά του. Πλὴν τί νὰ πράξῃ; Τὸ ν' ἀποθάνῃ, εἰς τὴν ἡλικίαν του, ὑπερασπιζόμενος τὴν τιμὴν τοῦ οἴκου του ἦτο καθήκον εὐκόλον· ἀλλ' ἡ θυγάτηρ του, τί θὰ ἐγίνετο; Διὰ τοῦτο ἐλησμόνησε τὴν δικαίαν του ὀργὴν ὅπως σκεφθῇ μόνον περὶ αὐτῆς.

Μετά τινος στιγμῆς ὅλοι οἱ ὑπηρέται εὗρισκοντο ἐπὶ ποδῶς, καὶ οἱ δοῦλοι τῶν γειτνιαζουσῶν ἐπαύλεων ἔδραμον ἐκεῖ ὠπλισμένοι μὲ ἀξίνες καὶ ἔτοιμοι νὰ ὑπερασπισθῶσι τὸν ἄρχοντα αὐτῶν. Ὑπέρτης τις τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ δουκὸς, ὀνόματι Βενουά, ἐπεφορτίσθη νὰ ὁδηγήσῃ τὴν Κλαυδίαν εἰς ἐξοδὸν μυστικὴν φέρουσιν εἰς τὴν ἐξοχὴν· ὁ δὲ δοῦξ ἔλαβέ τινος ἀποφάσεις οὐχὶ ὅπως διοργανίσῃ ἀντίστασιν, ἀλλ' ὅπως ἀσφαλίσῃ τὴν φυγὴν τῆς κόρης του. Ἄνδρες τινὲς ἐφύλαττον τὸν διάδρομον τοῦ πύργου, καὶ ὀχυρώματα ἐμελλον νὰ προφυλάξωσιν αὐτοὺς μετὰ τὴν ῥῆξιν τῶν θυρῶν. Τὰ ἐμπόδια ταῦτα ἠδύναντο ν' ἀντικρούσωσι τὸν ἐχθρὸν ἐπὶ μίαν ὥρην τοῦλάχιστον καὶ τὸ διάστημα τοῦτο ἤρκει ὅπως φθάσῃ τις εἰς μέρος ἀσφαλές.

Ἐν ταῦτοις πυροβολισμοὶ ἀντηλλάσσοντο καὶ ἡ ἐφοδὸς ἤρχισεν· δαυλοὶ ἀνημμένοι ἐρρίφθησαν ἐπὶ τῶν ἀχυροσκεπῶν κτιρίων τῆς ὑπηρεσίας· ἦτο ἀναπόφευκτον νὰ φύγωσι τὸ θέατρον τοῦτο τῆς βίας. Ὁ δοῦξ διαβὰς τὴν στοὰν τοῦ πύργου ἀπηύθυνε θλιβερὸν ἀποχαιρετισμὸν εἰς τὰς εἰκόνας τῶν Μερέλ οἵτινες ἴσταντο ὄρθιοι ἐπὶ τοῦ τοίχου κατὰ γενεαλογικὴν τάξιν, καὶ ἐφθασεν εἰς τὴν μυστικὴν ἐξοδὸν ὅπου εἶχεν ἤδη ἔλθῃ ἡ Κλαυδία. Ἐκεῖθεν ἠκούοντο ἔξωθεν ἱμανιώδεις φωναί, ὁ θόρυβος τῶν πελέκεων τῶν καταστρεφόντων τὰς θύρας, καὶ οἱ πυροβολισμοὶ τῶν ὀπλῶν.

Ὁ κ. δὲ Μερέλ ἔσυρε τὴν τρέμουσαν κόρην του, συνοδευόμενος μόνον ὑπὸ τοῦ Βενουά. Φθάσαντες δὲ εἰς τὴν ἄκραν τοῦ διαδρόμου τοῦ φέροντος εἰς τὴν πεδιάδα, εὗρον τρεῖς ἵππους ὁδηγηθέντας ἐκεῖ ὑπὸ τινος ἀφωσιωμένου ὑπέρτου· μηδὲ λέξιν ἀνταλλάξαντες ἵππευσαν ὁ γέρον καὶ ἡ κόρη του, καὶ κεντήσαντες τοὺς ἵππους τῶν ἐφευγον δρομαῖοι ἐνόσω εὖ-

ρίσκοντο ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ φωτός τῷ σχηματιζομένῳ ὑπὸ τῆς πυρκαϊᾶς. Ὁ δοῦξ ἤρχετο πρῶτος, ἡ Κλαυδία τὸν ἠκολούθει καὶ ὁ Βενουά ἴστατο ἄγρυπνος πλησίον αὐτῆς. Ὅτε δὲ ἐφθασαν εἰς τὸ σκοτεινὸν μέρος, ὁ κ. δὲ Μερέλ σταματήσας ἐστράφη ἀκουσίως πρὸς τὸν πύργον του. Μέγισται φλόγες πυρὸς περιεκύκλουν αὐτόν· μὴ δυνηθεὶς ὁ ἐχθρὸς νὰ τὸν κυριεύσῃ ἐπυρπόλησεν αὐτόν, καὶ ἡ μικρά του φρουρά ἠναγκάσθη νὰ διασκορπισθῇ εἰς τὴν πεδιάδα. Ἡ καταστροφὴ ἦτο ἀξιοθρήνητος, καὶ ὁ γέρον παροργισθεὶς ὑπὸ τοῦ φρικώδους τούτου θεάματος ἀνέκραξε μὲ φωνὴν πλήρη πικρίας καὶ πάθους·

— Οἱ βάνδαλοι! μᾶς ἀφῆκαν ἀνευ ἀσύλου!

Καὶ ἡ Κλαυδία πλησιάσασα τὸν πατέρα της καὶ ῥιφθεῖσα εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἤνωσε τὰ δάκρυά της μετὰ τῶν δακρύων τοῦ γέροντος ἐξορίστου.

Ἐν τοσούτῳ ἦτο ἀνάγκη ν' ἀποφασίσῃ τί θὰ ἐπραττοῦν ἐνόσω ἡ νύξ ἐπροστάτευσεν τὴν φυγὴν τῶν· πλὴν ὁ δοῦξ ἠγνόει ποῦ νὰ καταφύγῃ. Οὐδὲν πλέον εἰς τὸ μέλλον ἦτο ἀσφαλές ἐν τῇ ἐξοχῇ· οἱ ὑποτελεῖς ἐκεῖνοι, οἱ ἀφωσιωμένοι τὴν προλαβοῦσαν, θὰ ἦσαν ἐχθροὶ ἄσπονδοι ἅμα ὡς ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν. Ὁ Βενουά δὲν ἐτόλμα νὰ δώσῃ συμβουλὴν ὥστε ἡ Κλαυδία ἔλαβε τὴν πρωτοβουλίαν.

Εἰς τὰ ἄκρα τοῦ δάσους Βαλμοὺς ἔκειτο ἡ καλύβη ξυλοσχίστου, ὀφείλοντος εἰς τὴν νέαν Κλαυδίαν τὴν σύζυγον, τὴν προῖκα καὶ τὰ ἔξοδα τῆς πρώτης ἀποκαταστάσεώς του. Ἐλθόντες εἰς τὸ ταπεινὸν τοῦτο ἄσυλον εὗρον αὐτὸ πρόθυμον πρὸς ὑποδοχὴν τῆς δυστυχίας καὶ πιστὸν εἰς τὴν κακὴν μοῖραν. Τὸ χωρικὸν ζεῦγος ἐφάνη ἄξιον τῆς ἐμπιστοσύνης τὴν ὁποίαν τῷ ἀπέδιδον, καὶ ὁ δοῦξ μετὰ τῆς θυγατρὸς του διέμεινον ἐκεῖ πολλὰς ἡμέρας ἐν μεγίστῃ μονώσει.

Ὁ Βενουά ἀπεστάλει πρὸς ἀναζήτησιν πληροφοριῶν· ὁ πύργος, ἅμα ὡς τὸ πῦρ ἐσβέσθη, ἐλεπλάτθη, μόνον δὲ τὰ εῖρεπια ἦτον ἀνέπαφα. Οἱ νικηταί, ἐγκαταστημένοι εἰς τὰ ὑπόγεια παρεδίδοντο εἰς ὄργια τὰ ὅποια ἐφαίνοντο ὅτι θὰ διήρκουν παλὺ ἀκόμῃ.

Τότε ὁ Μερέλ ἐσυλλογίσθη νὰ ὑπάγῃ εἰς Μομπελιέρ, ὅπου εἶχε μεγαλοπρεπῆ οἶκον καὶ ἀπείρους σχέσεις. Ὁ Βενουά ἀπελθὼν εἰς τὴν πόλιν, τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὸ συμβᾶν, εὗρε τὸν μὲν οἶκον δημευθέντα, τὸ δὲ ὄνομα τοῦ Μερέλ ἐγγεγραμμένον πρὸ δύο ἡμερῶν ἐπὶ τοῦ καταλόγου τῶν ἐξορίστων, τῶν ὁποίων τὰ κτήματα ἐδημεύοντο προσωρινῶς.

Ὁ δοῦξ, ἂν καὶ ἐν Γαλλίᾳ, ἐθεωρεῖτο ὡς ἀπὼν· ὅλαι δὲ σχεδὸν αἱ μεγάλαι οἰκογένειαι εὗρισκοντο εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν ὥστε μετὰ τὴν γενικὴν ταύτης φυγῆς δὲν ὑπῆρχον οὔτε φίλοι, οὔτε συγγενεῖς εἰς τοὺς ὁποίους νὰ ἀναθέσῃ τις τὴν ἐλαχίστην ἐλπίδα· ὁ ἐγωϊσμὸς ἐγεννήθη ἐκ τῆς καταδρομῆς.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΒΙΩΝ.